

EDITORIÁL

Vážení čitatelia,

som rada, že vás môžem na začiatku akademického roka opäť privítať na pôde našej univerzity.

Letný semester minulého akademického roka poznačila mimoriadna situácia a opatrenia proti šíreniu ochorenia COVID-19. Väčšina pracovísk univerzitnej knižnice fungovala bez výraznejšieho obmedzenia a zamestnanci pracovali prevažne z domu. Vykonávali informačný prieskum a zbierali podklady na akvizíciu dokumentov, pripravovali podklady na revízie, analýzy a previerky fondu, vypracovávali metodické pokyny, opravovali údaje v nami budovaných databázach, evidovali publikačnú činnosť a ohlasy, inštalovali a nastavovali open source softvéry, vzdelávali sa, poskytovali metodické konzultácie pracovníkom univerzity, pracovali na skvalitňovaní online služieb a dostali sa aj k činnostiam, ktoré zvyčajne za plnej prevádzky knižnice presúvajú „na neurčito“. Na základe požiadavky vedenia univerzity bolo potrebné v súčinnosti s pracovníkmi UAKOM-u zabezpečiť odovzdávanie záverečných a kvalifikačných prác výlučne v elektronickej podobe ich nahratím do akademického informačného systému. Keďže jednou z úloh akademických knižníc vymedzených knižničným zákonom je evidencia obhájených záverečných a kvalifikačných prác na univerzite, bolo potrebné nastaviť preberanie plných textov prác do nášho knižničného systému.

Zatvorenie univerzitnej knižnice sa najviac dotklo Oddelenia výpožičných služieb, ktoré ako jediné nemohlo plnohodnotne poskytovať svoje služby a sprístupňovať fondy. Všetky výpožičky sa automaticky predlžovali podľa vývoja aktuálnej epidemiologickej situácie. Keďže ich nebolo možné poskytovať, upriamili sme našu pozornosť na elektronické informačné zdroje. Okrem predplatených databáz sme aktívne vyhľadávali a denne aktualizovali zoznam voľne dostupných zdrojov z rôznych odborov. Výrazne nám pri tom pomohli mnohé svetové vydavateľstvá, ktoré v tomto náročnom období bezplatne sprístupňovali vybrané kolekcie online zdrojov. Napriek tomu sme stále mali pocit, že registrovaní používatelia by si zaslúžili viac. Rozhodli sme sa poskytovať niektoré služby bezplatne. Najväčší ohlas zaznamenalo dočasné zrušenie poplatkov za vypracovanie rešerše.

Brány knižnice sa na vybraných pracoviskách otvorili 1. júna. Prezenčné služby sme z dôvodu absencie študentov v škole a na internátoch obnovili

až v druhej polovici augusta. Knižné publikácie a odoberané časopisy zatvorených študovní sme sprístupnili zavedením dočasnej služby – zasielanie elektronickej kópie dokumentu. Aj v lete bolo v našej knižnici veľa práce. Okrem tradičných úloh sme v tomto roku realizovali dve mimoriadne. Prvou bola obsahová preverka fondu Politologickej študovne, počas ktorej sa vyradilo viac ako tritisíc neaktuálnych, multiplicitných a poškodených dokumentov. Druhou bola analýza celého fondu a príprava dokumentov na digitalizáciu. Vďaka spolupráci s Centrom vedecko-technických informácií, ktoré digitalizáciu zabezpečilo, sú od 1. septembra dostupné vo Virtuálnej študovni skriptá a vysokoškolské učebnice vydané na UMB.

Neustále je čo zlepšovať. V súčasnosti pracujeme na príprave nového dizajnu webovej stránky knižnice a do pilotnej prevádzky spúšťame platformu Open Journal System iniciatívy Public Knowledge Project na publikovanie časopisov, na ktorej vám prinášame aj elektronickú verziu tohto časopisu.

Letný semester minulého akademického roka napriek mimoriadnej situácii priniesol mnohé pozitívne skúsenosti. Samozrejme, nemôžeme opomenúť aj isté negatíva, ktoré sa prejavili výraznejšie a používatelia majú reálny záujem o zabezpečenie ich riešenia. Ide hlavne o možnosť online registrácie používateľov a platbu za služby knižnice bankovým prevodom.

Nové situácie prinášajú nové výzvy. Verím, že aj vám akademický rok prinesie veľa pozitívnych skúseností, ktoré vás posunú vpred k vytýčeným cieľom.

V mene pracovníkov univerzitnej knižnice vám prajem veľa študijných a pracovných úspechov!

Michaela Mikušková

Mgr. Michaela Mikušková
riaditeľka Univerzitnej knižnice UMB